

De superrike rykker fra

Den globale supereliten har kommet seg raskt etter finanskrisen. En prosent av verdens befolkning kontrollerer nå 43 prosent av verdens rikdom.

LUKSUS FOR DE FÅ: En fotgjenger kaster et langt blikk etter en Ferrari i Beverly Hills, California. Den økonomiske krisen har gjort den rike globale eliten enda mer synlig.
FOTO: DAVID MCNEW/SCANPIX

«Middelklassen er fortvilet. De er sinte. Men de vet ikke hvor de skal rette sinnet sitt.»

Robert Frank, forfatter av «Richistan»

DE ALLER RIKESTE

- 24 millioner mennesker (0,5 prosent av verdens voksne befolkning) har en formue på over én million dollar.
- Rundt tusen mennesker har en formue på over én milliard dollar.
- 41 prosent av dollarmillionærene bor i USA, ti prosent i Japan og tre prosent i Kina.
- Halvparten av denne eliten er entreprenører, bare 16 prosent har arvet formuen.
- Andelen superrike falt kraftig under finanskrisen, men har det siste året vært på full fart oppover igjen.
- I fjor økte dollarmillionærenes samlede formue med 19 prosent, til 39.000 milliarder dollar totalt.

Kilde: The Economist

De rike og resten av verden

ULIKHET: Verdens rikeste har kommet seg raskt etter finanskrisen. En prosent av verdens befolkning kontrollerer nå 43 prosent av verdens rikdom.

sinte. Men de vet ikke hvor de skal rette sinnet sitt, sier Robert H. Frank, økonomiprofessor og forfatter av boka «Richistan», til Dagsavisen.

GLOBAL TREND
Hvis vi hever blikket og ser på global fordeling, er tallene langt dystre enn i USA. Den rikeste ene prosenten av voksne verdensborgere kontrollerer 43 prosent av verdens rikdom; de rikeste 10 prosentene kontrollerer 83 prosent, ifølge The Economist. Mens halve befolkningen på kloden, de fattigste 50 prosentene, bare har to prosent av verdens rikdom.

Tilbake i USA var forskjellene betydelige allerede før finanskrisen. Mellom 2002 og 2007 gikk 65 prosent av all inntektøkning til den rikeste prosenten, ifølge økonomene Emmanuel Sævi og Thomas Piketty.

Den økonomiske krisen har gjort den rike globale eliten enda mer synlig. Selv tidligere sentralbanksjef Alan Greenspan,

gjennom flere tiår en apostol for frie markeder, advarer nå om to separate økonomier – en for de rike og en for resten. Og allerede i 2005 advarte tre analytikere i storbanken Citigroup sine investorer om det de så som en todelt økonomi: «Verden deler seg i to blokker – et rikmannsvelde og resten».

I dette rikmannsveldet er det ikke noe som heter den norske eller amerikanske forbruker. Det finnes bare et lite antall superrike, som tjener og forbruker uproporsjonalt mye i forhold til resten.

PENGER ER MAK

Det er få, om noen, tegn til at utviklingen vil snu med det første. For med økonomisk makt kommer betydelig politisk makt.

– Økt ulikhet i inntekt kommer sammen med økt ulikhet i politisk makt, særlig i USA, sier Peter Lindert, professor i økonomi ved Universitetet i California.

«De rikes voksende politiske makt beskytter deres voksende økonomiske makt.»

Peter Lindert, professor i økonomi

– De rikes voksende politiske makt beskytter deres voksende økonomiske makt, sier Lindert.

GIR MER

Den nye globale supereliten er ikke som det gamle aristokratiet. Dagens superrike

har i større grad jobbet seg opp og fram, og nytt godt av ny teknologi og globalisering. Riktignok er veldedighet igjen på moten blant de rike. Likevel: De rike lever sine egne liv, langt unna resten av oss.

– De har bygd en egen verden for seg selv, med et eget helsevesen, egne reisetjenester, en atskilt økonomi, og til og med et eget språk, sier Robert H. Frank.

Han advarer om at også Europa vil merke økte forskjeller mellom de superrike og resten.

– Forskjellene er fortsatt mindre synlige i Europa, men de blir større der også. Måten markedet fungerer på skaper mer ulikhet, sier Frank.

Han mener det eneste som kan endre på dette, er skatter. Ulikhetene i Sverige og USA er omtrent like store – for skatt. Mens svenske minsker gapet ved hjelp av inntektskatt, er USAs skattesystem langt mindre omfordelende.

heid@dagsavisen.no

USA
HEIDI TAKSDAL SKJESETH

Peterson som bringer samtalen ut i offentligheten i sin bok «The Manny», om Manhattans aller rikeste.

SKYTER FART

I USA tjener nå den rikeste øverste prosenten av befolkningen nesten 24 prosent av landets samlede inntekter. Og mens finanskrisen har tatt knekken på amerikansk økonomi, er finansfolket tilbake på topp: I 2010 cashet finansstoppen i Goldman Sachs inn bonuser for 15,3 milliarder dollar, rundt 90 milliarder kroner. Samtidig står nesten ti prosent av amerikanere uten jobb, og millioner av familier har mistet hjemmene sine.

– Middelklassen er fortvilet. De er

NEW YORK (Dagsavisen): I en rådyr leilighet på Manhattans Upper East Side deler de superrike sine bekymringer.

– Du vet, 20 millioner er bare 10 millioner etter skatt, sier kona til en finansmogul bekymret.

Alle nikker. De snakker om 20 millioner dollar i inntekt. Om jettly, luksusvarer og skatt. Det er Holly Peterson, datter av milliardæren Peter